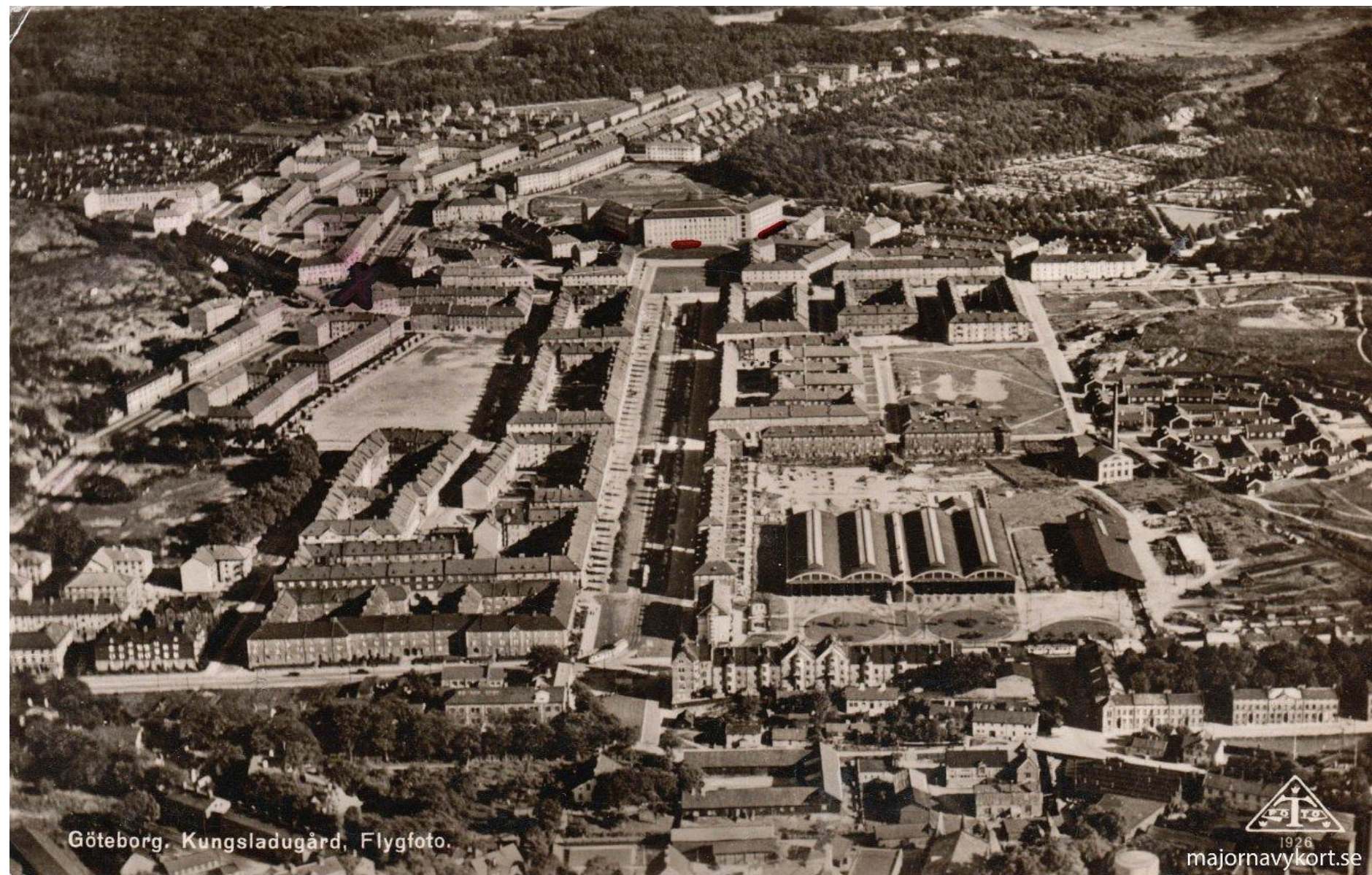
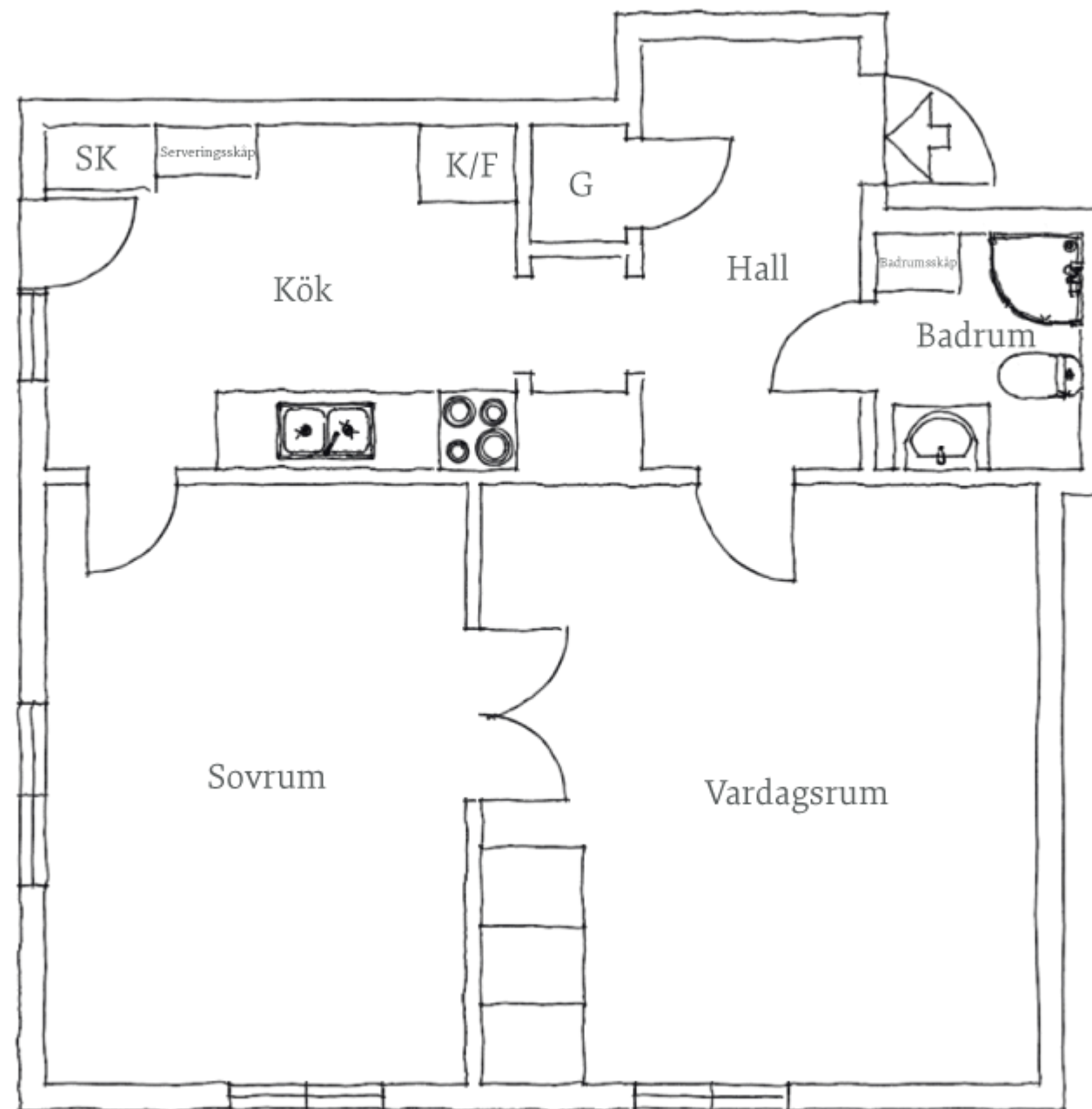

DOKUMENTATION AV RENOVERINGAR OCH YTSKIKT

Framtaget av: Mattias Gustavsson & Anna Bergqvist
Senast uppdaterad: 2024-08-09

Skiss över lägenheten

Syfte

Vi har båda blivit förälskade i gamla landshövdingehuset, och inte minst den lägenhet vi haft förmånen att bo i under flera år. När vi har gjort renoveringar i lägenheten hade vi önskat att det fanns information om när ytskikt renoverades senast, med vilka material och metoder. För att underlätta för oss själva, men också för kommande lägenhetsinnehavare har vi därför dokumenterat de åtgärder vi gjort i lägenheten. Vi hoppas att den här dokumentationen kan:

- Underlätta underhållet för dig som i framtiden tar över lägenheten.
- Bidra till att bevara kunskap om hur just den här lägenheten har sett ut under olika tidsepoker under husets snart 100-åriga historia.

När vi gjorde de första åtgärderna i lägenheten använde vi vanliga akrylatbaserade färger som är standard i de flesta färgbutiker idag. Men efterhand har vi blivit mer och mer intresserade av byggnadsvård och mer ursprungliga färgtyper, och försökt använda dessa i större utsträckning än tidigare eftersom resultatet blir så mycket bättre och mer hållbart över tid, och mer tidsenligt.

Vi tycker också det är spännande att få en bild av hur lägenheten kan ha sett ut när huset uppfördes. Därför har vi även försökt dokumentera de rum vi själva inte renoverat, men där vi kunnat se spår av tidigare renoveringar.

Upplägg

Dokumentationen består av beskrivningar och en bildbilaga. Vi har försökt beskriva varje rum var för sig men också sammanfattat en del som gäller flera rum. Följande information finns:

- **Nuvarande** - Åtgärder vi själva gjort eller som har gjorts av tidigare lägenhetsinnehavare.
- **Färg/tapeter/modell** - Vilka färgtyper, färgkoder och tapetval vi gjort, eller inköpt modell av tillbehör till lägenheten.
- **Förslag på underhåll** - Förslag på hur nyrenoverade ytor kan underhållas.
- **Historik** - Äldre ytskikt vi har hittat vid renovering eller kan se med blotta ögat.

Utöver det här dokumentet har vi också bevarat några av de ursprungliga tapeterna som finns tillgängliga i källarförrådet.

Åtgärder som gäller flera rum

Del av rum	Nuvarande	Nuvarande färgtyper/tapeter	Förslag på underhåll	Historik
Fönster	<p>Fönsterbågarna helrenoverades 2018 av Husögat AB. De yttre fönsterbågarna är målade med linoljefärg utvändigt, de inre med vit akrylatfärg. Färgkoder finns hos föreningen. Efter renoveringen bör fönstren kunna hålla ca 100 år till.</p> <p><u>Fönsterbrädor och inre fönsterkarmar</u> renoverades sommaren 2021 i kök och sovrum. Masonitskivor på fönsterbrädorna togs bort. Karmar skrapades rent på ställen med sprucken färg och både fönsterbrädor samt hela de inre fönsterkarmarna målades med akrylatfärg.</p> <p><u>Fönsterhakarna</u> rengjordes genom att läggas i linoljesåpa i ca en vecka för att få bort all gammal färg. Därefter linoljebrända för att få ett rostskydd (se förslag på underhåll).</p> <p><u>Fönsterglasen</u> varierar. Vissa är i original, vissa har under årens gång bytts ut mot modernt floatglas, kulturglas eller återbrukade äldre glastyper. En ganska härlig blandning!</p>	<p>Oklar färgtyp på fönsterbågar.</p> <p>Fönsterbrädor/inre fönsterkarmar: Becker</p>	<p>Fönsterhakar och fästen för fönsterhakarna kan lätt underhållas och behöver inte övermålas om de skulle börja rosta.</p> <p>Olja in dem med kokt linolja, lägg dem i aluminiumfolie (helt täckande så att det inte skvätter) och värm sedan paketet på ca 225 grader i ugnen ca 10 min. Detta kallas linoljebränning och gör att linoljan bildar en hård yta utanpå järnet. Hakarna får ett naturligt rostskydd samtidigt som de blir vackra och behagliga att ta i.</p> <p>Skulle hakarna få färg på sig läggs de enklast i ren linoljesåpa ett par dagar och skrubbas med stålull, innan de linoljebränns.</p>	Spröjsade fönster (original) i trä.
El	Elinstallationerna är från Schneider Electrics Renova-serie (installerades troligen 2007/2008).			
Golv	Skurgolv: Slipats i hall, kök och sovrum oktober 2021 och skurats med linoljesåpa för att skapa ett såpskurat golv.		<p>Underhålls genom att skuras med kallt vatten och linoljesåpa, ca 2-4 ggr/år beroende på hur stort slitaget är på golvet. Hur du gör kan du läsa mer om på Gysinge byggnadsvård.</p> <p><u>OBS! Viktigt att aldrig använda varmt vatten, då blir golvet grånat.</u></p> <p><u>Golvet måste vara blött innan såpa appliceras, annars blir det gula fläckar.</u></p>	Grangolv, oklart när och hur många gånger det slipats. Troligen var det ursprungligen täckt med linoleummatta som var vanligt på 1930-talet.

Vädringslucka	Nya ventilkättingar och kedjetyngder köptes in sommaren 2020 från Byggfabriken.	Ventilkätting: Art. nr: 650-241 Kedjetyngd: Art. nr: 650-202		
---------------	---	---	--	--

Hall

Del av rum	Nuvarande	Färgtyper/tapeter	Förslag på underhåll	Historik
Tak	<p>Underlag: Ovanpå den ursprungliga putsen lades ett gipsbaserat snabbspackel för att laga sprickor och få en snygg övergång mot väggarna. Gjordes av Olofssons Bygg AB.</p> <p>Ytskikt: Tak målades med äggoljetempera från Ovolin (kan beställas hem från Ovolin eller via Norrgavel i stan).</p>	<p>Takmålning: Äggoljetempera från Ovolin: 0-002 Varmvit.</p>	Vi insåg efteråt att färgen blev något gul i förhållande till tapeten, men det går att måla med en vitare äggoljetempera och borde även gå bra att måla med Auro färg (Byggfabriken) som också är en diffunderande färg. Undvik att måla med akrylatfärg ovanpå eftersom den lätt flagnar med tiden och inte med säkerhet är kompatibel med äggoljetempera.	Ursprungligen limfärg på putsad yta. Limfärgen har med åren målats över med andra färgtyper och spacklats i flera omgångar. Innan renovering år 2020 var taket fullt av sprickor och flagnande färg från taket. All gammal färg skrapades bort från taket. Limfärgen har dock inte tvättats bort innan taket spacklades.
Väggar	<p>Underlag: 2020 lagades putsen med kalkbruk och ovanpå putsen lades ett gipsbaserat snabbspackel. Arbetet genomfördes av Olofssons Bygg AB (samma firma som renoverade trapphuset samma höst).</p> <p>På väggen målades med Auro vit ekologisk matt väggfärg (från Byggfabriken) för att grunda väggen innan tapetsering. Denna färg hade också kunnat passa utmärkt som takfärg.</p> <p>Tapet: Tapetsering av hallen genomfördes hösten 2021. Modell Henry, Midbec (serie Blomstermåla).</p>	<p>Underlag: Gipsbaserat spackel: Ardex A 828.</p> <p>Tapet: Midbec Henry MB156-04.</p>	Rullar från tapeten lämnas kvar i källarförrådet.	Ursprungligen tapet ovanpå kalkputs på traditionell vassmatta. Vid renovering har vi totalt hittat fem olika tapeter (från 1929 och framåt). Två tapeter har även målats över med akrylatfärg. Den senaste kulören var en ljus grå/blå-lila färg. Tapeterna har bevarats i mindre prov som finns inramade i hallen.
Gasrör	Gammalt gasrör sågades ner 2020, hål mot lägenheten ovanför sattes igen med kalkbruk.			
Golvlister	Skrapade och målade med samma färg som dörrar, karmar och trösklar.	Ottosson linoljefärg, blandning av två kulörer: 50 % antikgrön, 50 % zinkvit. En färgburk sparad i källarförrådet lämnas till köparen.	Om färgen börjar krita eller blir sliten är det enklast att måla på ett nytt lager linoljefärg, eller bara olja med kokt linolja. Fortsätter man måla med linoljefärg behöver dörren inte skrapas på nytt innan en ny strykning, eftersom linoljefärg inte flagnar till skillnad från akrylatfärg. Om du får vattenfläckar på färgen fås de lättast bort genom	Beige linoljefärg

			att pensla på ett tunt lager med kokt linolja. <u>OBS! Trasor med linolja kan självantända, och behöver antingen brännas upp eller läggas i blöt i slutna plastpåse.</u>	
Garderob	Målades invändigt våren 2018.	Beckers symfoni: Akrylat lackfärg, vit, halvblank (40).		Omålad garderob med pärlspont på väggarna och furugolv.
Dörrkarmar	Skrapade och målade med samma färg som dörrar, karmar och trösklar.	<u>Utsidan:</u> Ottosson linoljefärg, blandning av två kulörer: 50 % antikgrön, 50 % zinkvit.	Se text under "golvlister"	
Ytterdörr	Nytt dörrhandtag hösten 2020.	Köpt på Byggfabriken: Trycke Pärland Art. nr: 560-106 <u>Insidan:</u> Beckers symfoni: Akrylat lackfärg, vit, halvblank (40).		Dörrhandtag med platta, troligen från 70-talet. Med tanke på de många borrade hålen runt handtagen har dessa troligen bytts ut flera gånger genom åren.
Garderobsdörr	Dörren är målad i vit akrylatfärg 2019/2020 på insidan. På utsidan skrapad och målad med Ottosson linoljefärg. Beslag på dörren rengjorda genom att de lagts i ren linoljesåpa och därefter skrubbats med stålull.	<u>Utsidan:</u> Ottosson linoljefärg, blandning av två kulörer: 50 % antikgrön, 50 % zinkvit. <u>Insidan:</u> Beckers symfoni: Akrylat lackfärg, vit, halvblank (40).	Se text under "golvlister"	Originalfärg, dovt grön linoljefärg som kunnat ses på fler ställen i lägenheten och i huset.
Badrumsdörr	Renskrapad dörr på ut- och insidan samt dörrkarmar 2020/2021. Är endast insidan av dörrkarmen (inne i badrummet) som inte är renskrapad, den är dock övermålad med linoljefärg. Beslag på dörren rengjorda genom att de lagts i ren linoljesåpa och därefter skrubbats med stålull.	<u>Utsidan:</u> Ottosson linoljefärg, blandning av två kulörer: 50 % antikgrön, 50 % zinkvit. <u>Insidan:</u> Ottosson linoljefärg Pärigrå (NCS 1805-G88Y). Färgen köpt på Byggfabriken i Linnéstaden.	Se text under "golvlister"	I botten en beige linoljefärg, genom åren har olika nyanser av beige målats ovanpå. Åtminstone 3 lager med Latex/akrylatfärg, och en hel del fula spacklingar. Överst en vit akrylatfärg.
Kroklist	Kroklist i ek från Byggfabriken, klädkrok Ekollon.	Behandlad med linolja.		
Spegelram	Nya trälistor/träram i obehandlad ek till befintlig spegel.			

Kök

Del av rum	Nuvarande	Färgtyper/tapeter/modell	Förslag på underhåll	Historik
Tak	Oklart vilken färg och när det målades, ev. 2007/2008 när köket renoverades.			
Väggar	Oklart vilken färg och när det målades, ev. 2007/2008 när köket renoverades.			
Golv	Skurgolv: Slipats hösten 2021 och skurats med linoljesåpa för att skapa ett såpskurat golv.			
Skafferi				Insidan verkar vara målad i vit akrylatfärg, oklart när målning genomfördes.
Platsbyggt skåp	Insidan av det nedre skåpet samt insidan av skåpdörrarna och lådorna målades sommaren 2019 i vit akrylatfärg.	Insida: Carlssonvit, Flügger färg		Insidan av det platsbyggda skåpet (originalinredning) är troligtvis i originalfärg, en beige linoljefärg. Dörrarna verkar i original vara målade i dovt grön linoljefärg, och har därefter målats i beige, grått, ljus grön och slutligen höggglansig vit akrylatfärg.
Köksbänk				Troligen installerad 2008 vid lägenhetsrenovering.
Kylskåp/frys	Nytt kylskåp/frys köptes in hösten 2020. 10 års garanti.	Samsung kylskåp/frys RL41R7867WW (vitt).		
Ugn/Spis				
Golvlister				
Dörrkarmar				
Diskho	Diskpropp som passar är inte helt lätt att hitta, men denna funkar: IFÖ Contura propp 41 NY, iFÖ nr Z8840009.			

Badrum

Badrummet renoverades 2007/2008 när stambyte gjordes, ingen dokumentation verkar finnas tillgänglig (i så fall eventuellt hos styrelsen).

Del av rum	Nuvarande	Färgtyper/tapeter/ modell	Förslag på underhåll	Historik
Duschblandare	Ny blandare till duschen köptes in hösten 2020.	Hansgrohe Ecostat Comfort EcoSmart. Krom 160 cc. Artikelnr: 13279000	5 års garanti.	
Högsåp	Köptes in våren 2023	Gustavsberg Artic, askgrå Handtag Gustavsberg H2		
Dörr	Målades vid hallrenovering 2020 (se avsnitt "Hall")			

Vardagsrum

Del av rum	Nuvarande	Färgtyper/tapeter	Förslag på underhåll	Historik
Fönster	En ruta och fönsterkarmen gick sönder sommaren 2020 vid en storm (fönstret blåste upp). Arbetet som utfördes av Husögat AB innebar byte av ruta till handblåst glas samt lagning och målning av fönsterkarm.			

Sovrum

Del av rum	Nuvarande	Färgtyper/tapeter	Förslag på underhåll	Historik
Golvlister	Målade med vit akrylatfärg efter golvslipning hösten 2021.			